

Широких О. В.,

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

ЛІНГВІСТИЧНА СПЕЦИФІКА КОМУНІКАЦІЇ В СВІТОВІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ МЕРЕЖІ

Аналізуються загальних особливостей мови спілкування в сфері російсько– та україномовних сайтів Інтернету, тобто у зонах російських та українських чатів, форумів.

Ключові слова: комп'ютерні технології, Інтернет, віртуальні комунікація, сайт, чат, форум, нік, логін.

Analyzed the general features of language communication in Russian and Ukrainian Internet sites, ie in areas of Russian and Ukrainian chat, forums.

Key words: computer, Internet, virtual communication, website, chat, forum, nick, login.

Процес швидкого розвитку і використання комп'ютерних технологій та Інтернету в усіх сферах життєдіяльності людини прискорив і лінгвістичний процес номінації в цій галузі. На сьогодні питанням розвитку словникового складу, словотворчих номінацій, стилів, що існують у мові-Інтернету, займаються такі вчені, як Л. В. Шаліна, Н. С. Валгіна, Р. К. Потапова, С. А. Матвеева, А. В. Ходоренко, Н. В. Реконвальд, Н. В. Кузнецова тощо.

Метою нашого дослідження є опис загальних особливостей мови спілкування в сфері російсько- та україномовних сайтів Інтернету, тобто у зонах російських та українських чатів, форумів.

Для повноцінного опису впливу інформаційних технологій на розвиток мовної системи нам необхідно вирішити ряд задач: визначити мовну специфіку віртуальної комунікації, дослідити вплив її на мовну систему користувачів, встановити активні моделі номінації в Інтернет-комунікації.

Об'єктом дослідження обрано комп'ютерно-опосередковану комунікацію, що відбувається у режимі реального часу, предметом є аналіз загальних особливостей мови спілкування в сфері російсько- та україномовних сайтів Інтернету, тобто у зонах російських та українських чатів, форумів.

Актуальність запропонованої теми полягає в тому, що сьогодні Інтернет є невід'ємним засобом спілкування. Мова, якою спілкуються користувачі, знаходиться під впливом англійської мови, молодіжного сленгу, жаргону програмістів тощо. На її стан впливають такі фактори, як швидкість набору повідомлення, анонімність, поліадресність спілку-

вання, інформаційна мультимодальність (музичні вставки, відео– та аудіоілюстрації).

У лінгвістичних роботах останнього часу відображений інтерес дослідників до жанрової панорами Інтернет-комунікації, запропонована низка жанрових типологій у цій комунікативній сфері, до яких деякі вчені відносять і сайт.

В структуру сайту входять компоненти, що характеризуються очевидною комунікативною орієнтованістю. Усі форми комунікації на сайті (форум, чат, гостьова книга, електронне листування) забезпечують організацію спілкування на регулярній основі, надаючи відвідувачеві можливість вибору найбільш прийнятних і зручних форм спілкування.

З урахуванням характерних властивостей цього жанру Інтернет-комунікації паралінгвістичні засоби оформлення сайтового тексту можуть мати таку класифікацію: іконічні (фотографії, малюнки, схеми, таблиці, символи, формули); аудіальні (музичні, мовні фрагменти); мультимедійні (інтеграція графіки, звуку, динаміки).

Одним із найяскравіших і найсвоєрідніших різновидів комп’ютерно-опосередкованої комунікації, беззаперечно, є чат-комунікація. Чат – текстовий діалог у реальному часі, розмова в Інтернеті, який за своїми ознаками нагадує полілог в реальному часі, дозволяючи спілкуватися декільком учасникам одночасно. Як різновид обміну непідготовленими, спонтанно створюваними писемними висловлюваннями, чат породжує нову форму мовленнєвої взаємодії – писемне розмовне мовлення [5].

Як стверджує Д. Кристал, телеконференція, або форум, – це одна із різновидів чатів [8, с. 11]. Це так звані асинхронні чати, які представляють собою тривалі розмови на певну тему, в яких можуть брати участь користувачі, що зацікавлені тією чи іншою темою. У межах форуму всі учасники дотримуються певної тематики, що, відповідає основній тематичній спрямованості сайту. Усі повідомлення зберігаються у вигляді розгалуженого дерева, аналіз якого дозволяє прослідкувати за ходом розгортанням дискусії. Але на відміну від спілкування в реальному часі, учасники форуму мають можливість обміркувати репліки співрозмовників, відповісти на них підготовленими висловлюваннями. По-друге, часова дистанційність відповіді на репліки, можливість її обміркування дозволяє максимально наблизитися до теми всього форуму, що є неодмінною умовою участі в дискусії [3].

В текстах форумів можна виділити ряд комунікативно значущих відрізків: заголовок, основна частина тексту, що являє собою розвиток ідеї, заключену в темі повідомлення та підпис.

<p>Князь Новичок</p> <p>Пол: Мужской Возраст: 28 Сообщений: 17 Репутация: 11</p> <p>Вернуться к началу</p>	<p>18. 12. 2009, 12:31 Создаие и продвижение сайтов в Украине. Читаем статьи про маркетинг</p> <p>Все. На ваш сайт приходит ежедневно 700 человек с гугла, 200 с яндекса и еще 150 с контекста. Задача рекламного агентства на этом выполнена по сути. Покупают ли они? Можно ли улучшить конверсию? Это уже другие услуги</p>
<p>Letodaus Новичок</p> <p>Пол: Мужской Адрес: Одесса Возраст: 40 Сообщений: 23 Репутация: 14</p> <p>Вернуться к началу</p>	<p>19. 12. 2009, 11:45 Создаие и продвижение сайтов в Украине. Читаем статьи про маркетинг</p> <p>и кто в одессе хорошо умеет делать конверсию посетителей в покупателей интернет магазина?</p>
<p>Elven Официальный рекламодатель</p> <p>Пол: Мужской Адрес: Одесса Возраст: 30 Сообщений: 200 Репутация: 40</p> <p>Вернуться к началу</p>	<p>19. 12. 2009, 13:33 Создаие и продвижение сайтов в Украине. Читаем статьи про маркетинг</p> <p>Из магазинов? Не знаю, они такую информацию не предоставляют. А если про РА, то трудно сказать, есть ли в Одессе такие вообще Комплексно мало кто подходит (кроме нас, конечно). Но это не “деланье” конвертации. Это анализ всего процесса, от привлечения посетителя на сайт до доставки ему товара, поэтому не стоит думать, что это так 0 зашел на сайт, глянул и через неделю у вас конверсия выросла...</p>

The screenshot shows the 'Женский журнал НАТАЛИ' website. The browser title is 'Главная - Женский форум НАТАЛИ - Microsoft Internet Explorer - [Автономная работа]'. The address bar shows 'D:\ОЛГА\Cленг из META\Denis\www.natali.ua\www.natali.ua\forums\def.auf.htm'. The page content is organized into several sections:

- Женский журнал НАТАЛИ**:
  - Вопросы подписки**: Подписная компания. Доставка и распространение журнала. Модераторы: *Натали, модераторы*. 70 topics, 82 messages.
  - Публикации НАТАЛИ**: Обсуждение публикаций журнала. Модераторы: *Натали, модераторы*. 384 topics, 1455 messages.
- Посиделки у НАТАЛИ**:
  - Частная жизнь**: Взаимоотношения мужчины и женщины. Семья. Дети. Мелочи жизни. Модераторы: *Натали, Алена, Голубка, Ой, Юлиана, Мелани, Катя, Елена, Мария*. 3883 topics, 411282 messages.
  - Работа и карьера**: Коллектив. Успех. Деньги. Этикет. Учеба и образование. Модераторы: *Натали, Алена, Голубка, Юлиана, LAWYER*. 485 topics, 19910 messages.
  - Культура**: Музыка. Литература. Кино. Театр. Модераторы: *Натали, Алена, Юлиана, Ольга*. 607 topics, 37296 messages.
  - Мода**: Одежда. Украшения. Аксессуары. Покупки. Распродажи. Модераторы: *Натали, Мелани, Катя, Валентина*. 212 topics, 32814 messages.
  - Красота и здоровье**: Питание. Фитнес. Уход за телом. Косметика и парфюмерия. Женское здоровье. 222 topics, 27000 messages.

The right sidebar contains a login form, a 'В продаже' section for 'НАТАЛИ МАРТ 2007', a list of 'Искрусированные вещи', and a 'Говорю на февраль' section with names like 'Голубка Володя', 'Голубка Рыба', 'Голубка Олен', and 'Голубка Телма'.

Перш за все, відбулися зміни в презентації та організації писемного тексту, які відбиваються у наступних зонах: дизайн сторінки, використання ілюстрацій та кольору.

Інтернет-спілкування перебуває у фокусі уваги не лише лінгвістів, а й спеціалістів у галузі психології, політології, соціології, філософії, журналістики та методики викладання іноземних мов. З цієї точки зору можна вважати особливо важливим значення найменування (нік, логін) користувача Інтернету. Під ніком ми розуміємо ім'я, яке обирає людина для спілкування у мережі Інтернет; воно може бути виражене словом, словосполученням, реченням, різноманітними стилістичними прийомами. Логін – це ім'я, яке, на відміну від ніка, виражене справжнім прізвищем або іменем користувача Інтернету. Обране найменування впливає як на можливість входження до того чи іншого сайту, так і на відношення до комунікантів і взагалі на досягнення мети комунікації. Існують певні графічні обмеження для створення імені в мережі Інтернет: при реєстрації – введенні логіну допускається не більш 32 символів; якщо ж логін перевищує цю кількість знаків, то система автоматично “відріже” зайве. Ця вимога викликає такі нестандартні графічні характеристики імен, як: усікання кінцевих елементів або букв імені: *Ласкова_львица_2004*, *ЗнакомлСхорошими*; випадання тих або інших букв у будь-якій частині

імені: *Нжный Демоненок*; відсутність пропусків між окремими лексичними елементами: *ВстречаКиев35* [6].

Залежно від використання орфографічних, пунктуаційних і морфологічних одиниць можна зробити певні висновки про емоційну інтенцію носія ніка. Знаки оклику, “смайлики” у вигляді двокрапки і правої дужки (/:) / дають можливість іншим учасникам Інтернет-комунікації вважати, що носій імені з такими значками позитивно налаштований на спілкування.

Неможливо не відзначити зміни, що потерпає орфографія. Для Інтернет-мови невід’ємним є спеціалізоване використання великої літери, свідоме та несвідоме порушення правопису, пунктуації та різноманітні способи вираження виділеності

• **Объясните пожалуйста студенту из украины как поступить в Американский ВУЗ. Кто зает? Какие документы, и куда отправит чтобы выехать на учебу за-границу (со знанием Английского) В Штаты например, я вас очень прошу. *Напишьте* на почту** 😞😞

Бачимо, що в наведеному прикладі автором висловлення допущено ряд помилок. Причини порушення правил правопису, в цьому випадку російської мови, можуть бути різні. По-перше, це відбувається через швидкість набору тексту **Объясните, зает, пожалуйста**, а, по-друге, банальне незнання правил орфографії **украины, за-границ, Английского, Напишьте**.

• *Какой у **тя** тип соединения с сетью?* Скорочена форма від “тебя”.

Не уникнула змін і граматики. Інтернет-мову активно використовує різні можливості синтаксису та морфології, особливості структур речення, порядок слів та їх закінчення.

• *Я заканчиваю университет в июне, но решительно не знаю, чем бы занять себя после него. Вариантов множество, но выбор один. Можно, например в аспирантуру (зачем?...), второе высшее (для чего?...), выйти замуж (потом... как-нить...), уехать в загранку на стажировку (куда? по какой программе?...), просто устроиться на работу (хм... далековато от мечт... слишком серо...). Короче... голова данными перегружена и не в состоянии трезво мыслить. Прошу пишете, кто что думает, предлагайте, кто что.*

Роздуми студентки-випускниці про своє подальше життя можна сприйняти, як потік думок, тому і оформлення їх є відповідним. Тому відзначається великою кількістю дужок, в яких авторка після запропонованої ідеї ставить риторичні питання сама до себе (чи все ж таки сподівається на відповідь?). Оскільки це роздум, то і наявність незліченної кількості крапок є зрозумілою. До речі, **как-нить** є скороченою формою **как-нибудь**. Це скорочення знову-таки відбулося через необхідність збільшення швидкості набору тексту.

• *Я прочитала “войну и мир” ещё на летних каникулах) интересное чтиво... ; но лучше всего “Мастер и Маргарита”!!!!!!!!!!!!!!; а я*

вот **ВиМ** читал половину первого и конец последнего тома 😊), но **тож** понравилось 😊

Щодо висловлень з приводу прочитаної літератури, то бачимо два приклади написання назви роману Л. Толстого “Война и мир”: “**войну и мир**” та **ВиМ**. У другому випадку назва твору трансформувалась у ініціальну абрєвіатуру. Знову-таки, чи то через швидкість, чи то через неухажність слово **тож** написано невірнo.

Аналіз фонетичного рівня показав, що серед найпоширеніших фонетичних особливостей мовлення чату можна виділити такі: редукція голошних, спрощення груп приголосних, втрата окремих звуків і сполучень звуків у найбільш частотних у вживанні одиницях (*Чё, Здравсте*), розтягнення голосних (*Дааа, Иродьыы!*), виділення наголошеного складу (*мышцАми*), виділення логічного наголосу (*НИКОГДА не срывался*) тощо.

На морфологічному рівні виявлене повсюдне вживання вигуків (*хм, ага, угу*).

На лексичному рівні прослідковується специфічне словесне наповнення цієї композиційної частини сайту. Основними показниками близькості до розмовного мовлення є, безумовно, стилістично марковані слова й вирази, наприклад: *напряг* (розм.), *любо* (розм.) тощо. Також виявлене частотне вживання фразеологічних одиниць: (*под одну гребенку, хрен редьки не слаще*).

Не менш показовим з погляду близькості до розмовного мовлення є синтаксис чату: використання інтонації незакінченості (*Про себя-то я уже рассказал гораздо больше, чем нужно. И не только про продукты*), еліптичних конструкцій (*Поругаться пришел, quest незванный? – Очень хочется?*), висловлень із корелятом (*Обыватели они и с университетскими корочками были*), вставних слів і словосполучень (*похоже, наверное*), повторів (*Здравствуйте-здравствуйте, Ну да, да*), перепитувань (*А ты всегда такой агрессивный? – Я агрессивный?*), конструкцій належності (*Как там у Вас погода?*), односкладних речень (*В Белоруссии – фиг его знает. Выборы скоро. После них посмотрим*), неповних речень (*Филиппов мой бывший ректор – Это где же он преподавал? – Кафедра мат. анализа Университет Патриса Лумумбы – А как насчет Толстого?*), прийому доповнення (*Дочка теперь в деревне. И сын, и жена.*), високої варіативності порядку слів (*Интернет потому они и стараются взять под контроль как ТВ и радио*) тощо.

Лексика також зазнала змін в Інтернет-мові. Розвиток, розповсюдження інформаційних технологій – основна причина актуальності записочень в Інтернеті. Формується новий тип особистості, який корегує свою мовну поведінку з Інтернет-свідомістю (*андейт* – процес оновлення, *юзер* – користувач мережі, *юніт* – віртуальний учасник гри та ін.).

• *Я через TV-out телік подрубаю, и он показывает не то что на монике, а является как бы его продолжением, а я хочу на нем фильмы*

смотреть. Если у кого стоит Windows XP, напишите пожалуйста несколько советов. А даже если у вас и 98-ая, напишите для неё я может вину тогда переставлю. Тобто за допомогою приладу **TV-out**, який підключений до телевізора, можна побачити теж саме зображення, що й на моніторі. **Windows XP** та **98-ая**, мається на увазі **Windows 98**, це назви операційних систем, які використовуються під час роботи з комп'ютером. **Винда** це одна з форм скорочення слова “винчестер”, що означає жорсткий диск.

Наші спостереження дають підстави твердити про жанр сайту як про комунікативну мовленнєву структуру, що репрезентує цю особливість низкою специфічних ознак: наявність комунікативно-значущих композиційних елементів, звернення до різних інструментів, що забезпечують зворотний зв'язок автора з адресатом, наявність комунікативних відносин між різними сайтами.

Література:

1. Валгина Н. С. Активные процессы в современном русском языке: [учебное пособие для студентов вузов] / Н. С. Валгина. – М.: Логос, 2001. – С. 119-125.
2. Кузнецова Н. В. Структура и стилистика языковых средств в текстах интернет-форумов: дис... канд филол наук: 10. 02. 01 / Н. В. Кузнецова. – Тюмень, 2008. – 326 с.
3. Матвеева С. А. Сайт как жанр Интернет-коммуникации (на материале персональных сайтов учених): дис... канд. филол. наук: 10. 02. 15 / С. А. Матвеева. – Луганськ, 2006. – 212 с.
4. Потапова Р. К. Новые информационные технологии и лингвистика: [учебное пособие. Изд. 4-е, стереотипное] / Р. К. Потапова. – М.: КомКнига, 2005. – 368 с.
5. Реконвальд Н. В. Англомовний чат як різновид комп'ютерно-опосередкованої комунікації (прагмалінгвістичне дослідження): дис... канд. наук: 10. 02. 04 / Н. В. Реконвальд. – Одеса. – 2009.
6. Ходоренко А. В. Наименования лиц в русскоязычной интернет-коммуникации: структурный и семантический аспекты: дис... канд. филол. наук: 10. 02. 02 / А. В. Ходоренко. – Днепропетровск, 2005. – 226 с.
7. Шалина Л. В. Словообразовательная номинация в языке Интернета и компьютерных технологий / Л. В. Шалина // Филологические науки. – 2005. – № 3. – С. 43.
8. Crystal D. Language and the Internet. / D. Crystal. – Cambridge: Cambridge University Press, – 2002. – 272 p.
9. Форум подонков: форум – режим доступа: <http://www.volchat/ndex.html>
10. Натали: интернет-журнал. – режим доступа: <http://www.natali.ua/forums>
11. Образовательный студенческий форум – режим доступа: <http://www.prepody.ru/topic7185.html>